

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ЧЕТРНАЕСТА ПОСЕБНА СЕДНИЦА
20. новембар 2017. године

(Седница је почела у 15.00 часова. Председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДНИК: Поштовани народни посланици, поштовани чланови Владе Републике Србије, Ваше екселенције, поштовани гости, поштоване даме и господо, отварам Четрнаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Као што вам је познато, ову посебну седницу сазвала сам да би се Народној скупштини обратила Њена екселенција, госпођа Валентина Матвијенко, председник Савета федерације Федералне скупштине Руске Федерације.

Част ми је да, у име Народне скупштине и у своје име, поздравим Њену екселенцију, госпођу Валентину Матвијенко.

Поред ње, поздрављам и остале уважене чланове делегације Савета федерације Федералне скупштине Руске Федерације, представнике Владе Републике Србије, као и представнике дипломатског кора у Републици Србији и уважене госте који присуствују данашњој седници.

Сада молим Њену екселенцију госпођу Валентину Матвијенко да нам се обрати.

(Аплауз.)

ВАЛЕНТИНА МАТВИЈЕНКО: Хвала.

Поштована госпођо председнице, поштовани посланици, драги пријатељи, захваљујем вам на пруженој части и позиву да говорим на пленарном заседању Народне скупштине, високог законодавног органа Републике Србије.

Са великом топлином се сећам своје претходне посете Београду, 2015. године, која се одвијала, као и увек, у отвореној и пријатељској атмосфери.

Ми смо потписали Споразум о сарадњи Народне скупштине и Савета федерације Федералне скупштине и данас, од првих тренутака мог боравка на српској земљи, ми смо поново осетили доброту и срдачност вашег народа према нама.

Желим да искажем вама поштовани парламентарци и целом српском народу нашу најдубљу и искрену захвалност. Односи Русије и Републике Србије су пример истинског пријатељства и братства, узајамног поштовања, поверења, свестране равноправне сарадње. Такви су они били током векова, такви остају и данас. У томе је, без икакве сумње, велика заслуга и председника наше две државе, парламената и влада као водећих политичких снага обе земље.

Савршени посебни односи Русије и Србије заснивају се на историјској блискости руског и српског народа, православној вери, припадности великој словенској заједници.

Једна српска пословица каже: На небу Бог, а на земљи Русија. Такве речи, мисли и осећања живе вековима, преносе се с генерације на генерацију, зато што иду из дубине душе.

Уверавам вас да руски народ и други народи наше многонационалне отаџбине гаје иста искрена, дубока осећања према народу Србије. Наши односи су проверени временом, заједничким трагедијама и победама. Заиста, током више векова наши народи су морали заједно да бране своју слободу и независност, национални идентитет, право на самостални избор пута развоја и увек, све време, ми, Руси и Срби, подржавали смо једни друге.

Руски добровољци учествовали су у борби Срба против Османске империје за слободу и независност. Наши војници су били раме уз раме у биткама Првог светског рата. Улазак Руске империје у Први светски рат био је повезан и са нашом доследном подршком српском народу.

Садашња година за нашу земљу је значајна као година столећа руских револуција. Ми добро знамо да се и у Русији и у Србији и у свету различито посматрају ти догађаји. У нашој земљи грађани ће увек са захвалношћу памтити да је у то најтеже време српски народ примио око 70.000 наших сународника који су морали да оставе своју отаџбину, међу њима председник првог руског парламента, Државне думе, Михаил Родзјанко. Свештени синод Руске заграничне православне цркве, на челу са митрополитом кијевским Антонијем, сместио се, на позив патријарха српског Димитрија, у Сремским Карловцима.

Само у Србији је та добровољачка војска југа Русије добила дозволу да настави своју војничку службу, да сачува своје заставе, част и достојанство Руске војске. У реконструисаном – на иницијативу наших

колега, који су присутни данас овде, сенатора Косачова, Валерија Рјазанског, Анатолиј Лисицина – меморијалу Руски некропољ у Београду сахрањено је стотине генерала, адмирала и официра Руске војске.

Желим још једном да кажем – огромно вам хвала на свему томе, наша српска браћо.

(Аплауз.)

Хвала, хвала.

Симболично је да је лепа зграда Народне скупштине резултат нашег пријатељства. Један од њених стваралаца је Николај Краснов, истакнути руско-српски архитекта, чије стваралаштво припада двама народима. Пре 73 године ми смо заједно победили фашистичке освајаче и ослободили Београд. Ми смо доследно подржавали и подржавамо народ Србије по косовском питању, који је испровоциран умногоме спољном агресијом и бесомучним мешањем у унутрашње послове тадашње Југославије од стране земаља чланица НАТО-а. Са ове трибине желим да вас уверим у то да Србија може и даље рачунати на подршку Русије и нашег народа.

(Аплауз.)

Данас су између Руске Федерације и Републике Србије успостављени односи стратешког партнерства који обухватају све сфере сарадње. Интензивно се развија политички дијалог. Редовно се одржавају састанци на високом и највишем нивоу. Тесно сарађују владе две земље, парламенти две земље. Позитивну динамику показује трговинско-економска сарадња од узајамне користи.

По резултатима прошле године, наша робна размена је порасла на један и три посто. По резултатима првих шест месеци ове године, пораст је износио 16%. Мислим да ће он бити још већи по резултатима ове године. Јача се инвестициона сарадња, пре свега у области енергетике и транспорта. Наиме, реализују се велики пројекти на модернизацији српских железница. Заједничким напорима наставља се развој Акционарског друштва Нафтна индустрија Србије, који је један од највећих предузећа и платилаца пореза у земљи.

Желим да подсетим на то да између наше две државе од 2000. године важи Споразум о слободној трговини. Мислим да, ви ћете се сложити са мном, тај споразум оправдава очекивања која су везана за њега и ствара повољне услове за даљу економску сарадњу.

Живот захтева, наравно, обнову формата и механизма наше сарадње. Сада се између Србије и Евроазијске економске комисије воде разговори о унификацији трговинског режима у контексту иницијативе за формирање великог евроазијског простора коју је покренуо председник Руске Федерације. Успешан завршетак преговора ће дозволити, а ти преговори

иду јако интензивно, да Србија изађе на квалитетно нови ниво сарадње са Евроазијским економским савезом, што ће обезбедити ширење тржишта за српску робу.

Велики потенцијал постоји у сфери међурегионалне сарадње. Међу субјектима Руске Федерације и општинама Србије успостављене су јако интензивне и тесне билатералне везе, као и економске и хуманитарне. Скоро сви региони Русије, у различитој мери, сарађују са српским општинама. У Савету федерације ми имамо добро искуство у одржавању међурегионалних форума са нашим и страним партнерима а под окриљем Парламента. Предлажем вам, колеге, да подржите идеју организације руско-српских међурегионалних форума, што ће довести сарадњу узајамне користи за регионе Русије и Србије на нови ниво. Ми бисмо могли сваке године под окриљем Парламента да одржавамо овакве форуме са руководиоцима наших региона.

Поштоване колеге, језичка, духовна и културна блискост народа Русије и Србије је наше заједничко историјско наслеђе. Нема никакве сумње, јединство треба да чувамо и да јачамо, да преносимо новим генерацијама.

Данас заштита општег памћења постаје све актуелнија. У Европи су учестали случајеви уништавања меморијала жртвама и херојима Другог светског рата. У Украјини и Пољској је уништавање споменика ослободиоцима постало елементом државне политике. Наши народи су платили велику цену за чишћење Европе и света од нацизма. У нашим земљама поштује се памћење на војнике ослободиоце. Мислим да би се могло размотрити признавање победе над нацизмом по резултатима Другог светског рата као светско наслеђе човечанства и, такође, меморијали и споменици тим борцима против нацизма у свим земљама да постану светски меморијал Другог светског рата. Инструмент реализације овакве идеје могао би да буде стварање међународног регистра споменика борцима против нацизма.

То памћење је јако важно, али је важно и да се никад ништа унапред у свету није могло десити. Видимо претње, нове изазове, хероизацију нацизма када се појављују нови људи у тим шетњама. Зато хајде да размотримо заједничко обраћање Уједињеним нацијама и Унеску са оваквом иницијативом. То ће омогућити да се скрене пажња светске заједнице на делатност земаља које желе да прецртају или препишу најважније странице историје 20. stoleћа а које су исписане крвљу наших предака.

Поштујући заједничку прошлост, морамо да предузмемо кораке за очување нашег јединства у будућности. Сматрам да ми парламентарци

морамо више пажње да посветимо развоју наших хуманитарних веза. Наиме, ширењу студентских размена, стварању услова за учење руског језика, развоју веза у области науке и културе, тим више што историја познаје бројне примере овакве сарадње. Можемо овде да се сетимо руског просветитеља Максима Суворова, који је још првом половином 18. столећа отворио у Србији прву цивилну школу. Руски парламентарци су спремни да се укључе у рад око јачања хуманитарних веза. Хајде да размењујемо идеје и заједно да испланирамо перспективне механизме, формате за развој билатералне сарадње у том смеру.

У атмосфери знатног пораста напетости у међународним односима баш ми парламентарци морамо да одиграмо важну улогу у унапређењу глобалног стваралачког и пре свега неконфронтационог дневног реда за међународну заједницу. О томе убедљиво говоре резултати 137. скупштине Интерпарламентарне уније, која је била одржана у октобру у Санкт Петербургу. Скупштина је постала највећа у смислу представника за целу историју Интерпарламентарне уније, која је старија од сто година. У северној престоници Русије окупиле су се парламентарне делегације 160 држава. Српски парламент, који се прикључио Интерпарламентарној унији пре 126 година, још 1891. године, један је од најстаријих и најпоштованијих чланова Интерпарламентарне уније.

Користећи прилику хтела бих још једном да захвалим госпођи Гојковић и свим члановима делегације Народне скупштине на традиционалном и енергичном раду у оквиру Скупштине Интерпарламентарне уније. Још једном сам се уверила да госпођа Гојковић није само истакнути државни политички функционер Србије, не само позната личност у Русији, већ и човек који има велики ауторитет у међународном парламентарном друштву.

Одржана скупштина Интерпарламентарне уније показала је да наша велика парламентарна породица углавном дели заједнички приступ изградњи међународне сарадње. Ради се о поштовању принципа немешања у унутрашње послове суверених држава. У борби против агресивног извоза страних вредности, о немогућности наметања било ког модела демократије као наводно универзалног, зато што свака држава мора самостално стварати своје државно устројство на основу заједничких принципа демократије, али с обзиром на своје историјске особине и савремене реалности, о недопустивости примене санкција, пре свега санкција према парламентарцима.

Током своје вековне историје Србија је више пута била објекат грубог спољног притиска. Да поновим још једном, ми у Русији никад нећемо заборавити те трагичне догађаје за вашу земљу, агресију Запада 90-

их година, чији је резултат био принудно комадање савремене европске државе и насилне промене унутар европских граница. Недопустиво је да вас данас поновно ставе пред вештачки избор: или Запад или Русија.

Русија се увек залагала за право сваке суверене државе на сарадњу са било којим партнерима. Данас је Србија једна од малобројних земаља у Европи која брани баш овакав став. У свету нема пуно земаља, нажалост, које имају ту привилегију реалног суверенитета. Србија, као и Русија, јесте баш оваква земља.

(Аплауз.)

Желела бих посебно да нагласим да ми високо ценимо став Србије која, без обзира на притисак од стране трећих земаља, чврсто наступа против незаконитих антируских санкција по измишљеним разлозима, а које су усмерене на суздржавање економског раста и развоја Русије, на суздржавање растућег утицаја Русије у међународним пословима. Тај ваш став јесте истинито пријатељство, испољено у реалном кораку који захтева пуно храбрости. Нису баш све државе пронашле такву храброст, а ви то имате. Говори се да истинито пријатељство није услуга и на њему обично не захваљују, али без обзира на то, знајте да ми у Русији високо ценимо политичку и моралну принципијелност ваше земље.

(Аплауз.)

Поштоване колеге, ми у Русији јако волимо фудбал. Знам да је и у Србији то вероватно спорт број један. Желим искрено да вам честитам улазак националне фудбалске репрезентације Србије у финални део Осамнаестог светског првенства, које ће, као што знате, бити одржано у Русији следеће године. Мислим да би добра награда за победнике конкурса из руског језика, који се одржава у Србији, могле бити карте за неке важне утакмице предстојећег првенства. Ако ћете то подржати, обавезно ћемо то организовати.

(Аплауз.)

Знам да међу члановима Парламента Србије има не само истинских присталица фудбала већ и фудбалера, и зато бих хтела да позовем екипу српских парламентарца да учествују у традиционалној фудбалској утакмици Куп градова хероја, која се сваке године одржава под окриљем Савета федерације уочи Дана победе, 9. маја. Позивам вас да обавезно узмете учешће.

(Аплауз.)

Колеге, хтела бих уз све то да кажем да улога жена у задње време јако расте и то се јако види на примеру Србије, где је председник државе мушкарац а на другим важним функцијама су, тамо где треба радити пуно, жене. И у овој сали видим пуно жена парламентарца и користим прилику

да вас позовем, поштоване даме, да делегација наше братске Србије узме учешће следеће године у септембру у Другом евроазијском женском форуму. Тај форум спроводи Савет федерације. Ми ћемо једва чекати долазак ваше делегације и молим госпођу Гојковић да сагледа могућност да буде на челу те делегације.

(Аплауз.)

Колеге, апсолутно сам убеђена, полазећи од свог искуства, да ширење међупарламентарне сарадње наших земаља игра важну улогу у развоју целог комплекса међудржавних односа. Желим да захвалим вама свима, поштовани посланици и председнице Скупштине Мајо Гојковић, за ваш велики допринос развоју нашег пријатељства, наших веза и наше сарадње. Да знате, ми вас чекамо у Русији и увек ће нам бити драго да вас тамо видимо.

Ми у Русији знамо све што нас уједињује. Ми брижљиво чувамо то драгоцену наслеђе у свом историјском памћењу. Те везе су проверене кроз векове. Оне су прошле најсуровија искушења и зато ми можемо храбро да кажемо – у свету нема силе која је у стању да сруши наше пријатељство, наше братство и наше поверење, без обзира на то колико напора тамо неко у то улаже.

(Аплауз.)

Драги пријатељи, о томе је јако лепо говорио чувени руски песник који је пуно урадио за подршку борби словенских народа за слободу, Фјодор Тјутчев. Његова песма која се зове *Славянам* („Словенима“) написана је 1867. године. Дозволите да цитирам неке реченице:

*Хотя враждебною судьбиной
И были мы разлучены,
Но все же мы народ единый,
Единой матери сыны;*

„Иако смо по несрећној судбини
Ми били растављени,
Ипак смо народ један,
Од исте мајке синови“.

Убеђена сам да ће наше пријатељство и братство бити поуздан ослонац за наша нова остварења и победе.

Дозволите да пожелим шаљем вама, вашој прелепој земљи и прелепом народу, успеха, просперитета и радости.

(Аплауз.)

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем Њеној екселенцији госпођи Валентини Матвијенко, председници Савета федерације Федералне скупштине Руске Федерације, на обраћању.

Закључујем Четрнаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

(Седница је завршена у 15.25 часова.)